

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני: כב' ס. הנשיאה, השופט אריאל ואגו – אב"ד עמ"ש 9246-03-20
כב' השופט יעקב פרסקי
כב' השופט גד גדעון

בענין: 1. פלונית (קטינה)
2. פלונית (קטינה)
3. פלונית
המערערת ע"י ב"כ עו"ד עדי רז ועו"ד אסנת פרינץ
נגד המשיב פלוני
ע"י ב"כ עו"ד דן מלכיאלי

1

פסק דין

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

השופט ג. גדעון:

1. זהו פסק דין בערעור על פסק דינו של בית המשפט הנכבד לענייני משפחה (כב' השופטת רות אטדגי – פריאנטה), מיום 19.1.2020, בתלה"מ 49288-05-18, שבמסגרתו נדחתה תביעת המערערת להעתקת מקום מגורי בנותיהם הקטינות של המערערת והמשיב מ XXX ל XXX – מקום מגוריה הנוכחי של המערערת, וכן נקבע, כי מקום שתוסיף המערערת להתגורר בXXX, תהא משמורתן בידי אביהן – המשיב.

2. הצדדים נישאו ביום XXX. במהלך תקופת נישואיהם נולדו בנותיהם – XXX (בת 7 במועד מתן פסק הדין), ו XXX (בת 4 ו-10 חודשים בעת מתן פסק הדין).

הצדדים נפרדו ביום 30.10.2017, עם עזיבת המשיב את ביתם המשותף של הצדדים. סמוך לאחר מכן, עתרה המערערת בבקשה למתן צו הגנה, ובהמשך הסכים המשיב להתרחק מן המערערת, מבלי להודות בטענותיה לאלימות מצדו. מספר חודשים לאחר מכן, שבה המערערת ועתרה להוציא צו הגנה נגד המשיב, ושוב הסכים המשיב להרחקתו, מבלי להודות בטענותיה.

עוד קודם הגשת הבקשה השניה לצו הגנה, הגישה המערערת תובענה למשמורת ותובענה למזונות. ביום 14.3.2018, הודיעו הצדדים על הסכמות במסגרת שתי התובענות

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

1 האמורות, והסכמות אלה אושרו בפסק דינו של בית המשפט קמא ביום 15.3.2018. בין
2 היתר, הודיעו הצדדים על הסדרי שהיה שוויוניים של הקטינות אצל הצדדים, באופן
3 שבמהלך כל שבועיים ימים, תשהינה 7 ימים אצל כל אחד מההורים, בחלוקת זמנים
4 שפורטה במסגרת ההסכמות האמורות.
5
6 כן הסכימו הצדדים, כי לצורך שינוי מקום מגוריהן של הקטינות, תידרש הסכמת שני
7 ההורים מראש, ובהעדר הסכמה, תידרש הכרעת בית המשפט לענייני משפחה בבאר שבע
8 לעניין, לפני ביצוע השינוי במקום המגורים.
9
10 ביום 27.3.2018, התגרשו המשיבים, על פי הסכם גירושין שנחתם על ידם, ובמסגרתו
11 הוסכם, בין היתר, כי בעניין האפוטרופסות והסדרי השהייה, תעמודנה בתוקף ההסכמות
12 שאליהן הגיעו במסגרת התובענות למשמורת ולמזונות, כאמור לעיל.
13
14 פחות מחודשיים לאחר גירושי הצדדים, הגישה המערערת את התובענה להעתקת מקום
15 מגורי הקטינות.
16
17 במועד הגשת התובענה, עתרה המערערת ליתן סעד זמני שיורה על העתקת מקום מגורי
18 הקטינות ורישומן למוסדות חינוך באXX בקשה זו נדחתה בהחלטת בית המשפט קמא
19 מיום 10.6.2018.
20
21 חרף החלטתו של בית המשפט קמא, וחרף הסכמות הצדדים שעוגנו בהסכם הגירושין
22 וקודם לכן בפסק דינו של בית המשפט קמא, עברה המערערת, יחד עם הקטינות ל XXX
23 סמוך למועד דחית בקשתה לסעד זמני. לפיכך, עתר המשיב, להורות על השבת הקטינות ל
24 XXX לאלתר, וביום 21.6.2018, התקבלה בקשתו בהחלטת בית המשפט קמא. בהמשך, דן
25 בית המשפט בהליכי ביניים שונים נוספים, שאין צורך לפרטם כעת.
26
27 עוד יש לציין, כי לאחר חזרת הקטינות לXXX, על פי החלטת בית המשפט קמא, לא
28 התקיימו מפגשים בין המערערת ובין הקטינות למשך כחודש וחצי, חרף המלצת התסקיר
29 הראשון שהוגש על ידי העו"ס לסדרי דין, ובהמשך, במהלך תקופה ממושכת התקיימו בין
30 האם ובין הקטינות מפגשים פעם בשבוע, למשך מספר שעות וכן בכל סוף שבוע שני,
31 בלבד.
32

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

- 1 בהמשך, התקבל תסקיר משלים שערכה העו"ס לסדרי דין. עורכת התסקיר, המליצה
2 במסגרת התסקיר המשלים, להתיר מעבר המערערת עם הקטינות לאאא, ולקבוע הסדרי
3 ראייה בין המשיב ובין הקטינות. בפרק הדיון וההמלצות עמדה עורכת התסקיר על דברי
4 המערערת, שלפיה חוות אלימות ופגיעות נמשכות מצד המשיב, ונמנעה מתקשורת עמו
5 כדי להגן על עצמה רגשית. עורכת התסקיר התרשמה, כי המשיב מתקשה להפריד בין
6 צרכיו ובין צרכי הבנות ומעוניין להיות מעורב באופן אינטנסיבי בחייהן. כן נכתב
7 בתסקיר, כי הקטינות התגוררו עם המערערת בביתה, לאחר הגירושין, וכי המעבר ל אאא
8 נבע מקשייה של המערערת, ומן הצורך שלה במקורות תמיכה שאינם עומדים לרשותה ב
9 אאא. עוד התרשמה עורכת התסקיר, כי המערערת מגלה גמישות, ומתאימה את עצמה
10 לצרכי הבנות וכי היא תאפשר קשר נרחב בין הקטינות לאביהן, לטובתן.
11
12 בפסק דינו המפורט והמנומק, קבע בית המשפט קמא, בין היתר, כי חרף טענות .3
13 המערערת ונימוקיה למעבר לאאא, הרי ש"המוטיבציה העיקרית של האם במעבר היא
14 להתרחק מהאב ולהדירו מחייה גם במחיר הדרתו מחיי הקטינות ומהחלטות מהותיות
15 לגביהן".
16
17 כן קבע בית המשפט: "לא שוכנעתי כי נתקיימו נסיבות כה אקוטיות של אלימות אשר
18 יצדיקו את המעבר ולא הונחה בפניי כל תשתית ראייתית המוכיחה את אלימותו
19 הנטענת באופן בו תואר ע"י האם". צויין גם, כי המשיב כלל לא נחקר בחקירתו הנגדית,
20 על הטענות כי נהג באלימות כלפי המערערת, וכי חרף טענותיה כי הקטינות גדלו באווירה
21 אלימה, הסכימה המערערת להסדרי שהיה נרחבים שכללו לינה (ס' 61 לפסק הדין).
22
23 בית המשפט קמא פירט קשיים וסתירות בגרסאות המערערת. על יסוד התרשמותו
24 מעדות המערערת, מעמדותיה ומהתנהגותה במהלך התקופה הרלוונטית, קבע בית
25 המשפט, כי יש יסוד לחשש, שהמערערת אינה מחויבת לשיתוף המשיב בחיי הקטינות,
26 ולשמירה על קשר תקין בין הקטינות לבין המשיב, מקום שתקבל התובענה. בית
27 המשפט פירט, ביחס לאמור: "לא מצאתי בדבריה כל ביטוי לרצונה ליטול חלק ממשי
28 לצורך קיומם (שמירת הקשר בין המשיב והקטינות ונוכחותו בעולמן – ג.ג). עמדה זו של
29 האם המתנערת מאחריותה לשמירה על קשר תקין ורצוף בין האב לבין בנותיו ומחובתה
30 המוטלת עליה כהורה לאפשר את יישום הורותו של האב במלואה, משיקה למאפיין
31 אחר בהתנהגותה בכל הקשור ליחסה "הגמיש" כלפי קיום ההחלטות השיפוטיות (ס'
32 65 לפסק הדין).
33

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

1 בית המשפט קמא החליט שלא לקבל את המלצות העו"ס לסדרי דין בתסקירה, חרף
2 המעמד המיוחד של התסקיר, ומשקלו היתר על פי הפסיקה, ונימק זאת בפרוטרוט
3 ובאריכות, תוך עמידה על קשיים משמעותיים שהתגלו בתסקיר, **לרבות פירוט עובדות**
4 **שגויות שחלקן בעלות משמעות רבה לכאורה, כגון ציון המידע השגוי שלפיו התגוררו**
5 **הקטינות, סמוך לאחר גירושי הצדדים, עם המערערת בביתה באאא, כאשר בפועל**
6 **התקיימו הסדרי ראייה שוויוניים לחלוטין אצל שני ההורים.**
7
8 צויין כי מחקירת העו"ס במהלך המשפט עלה, כי ככל הנראה לא היתה מודעת לקיומו של
9 פסק הדין, אשר עיגן את הסכמות הצדדים בעניין אפטרופסות והסדרי שהייה. בית
10 המשפט קמא עמד על דברי העו"ס בחקירתה, שניתקו בין עניין המשמורת להעתקת
11 מקום המגורים, וקבע, כי "... **העו"ס לא היתה ערה מספיק למשמעות המלצתה, שהרי**
12 **לא ניתן לנתק את עניין המשמורת משאלת המעבר וליחסי הגומלין ביניהן. לנוכח קיומו**
13 **של מרחק גיאוגרפי ניכר בין מקום מגורי שני ההורים, ברי כי בחינת טובת הקטינות**
14 **מצריך השמתן במשמורת יחיד ולא במשמורת משותפת**" (ס' 71 לפסק הדין).
15
16 באשר להתייחסות העו"ס ל"**גילן הצעיר של הבנות**", ובאשר לטענת המערערת, שלפיה
17 לא נסתרה חזקת הגיל הרך, ועל כן, יש להעביר את הקטינות למשמורת נוכח גילאיהן
18 בעת ההתדיינות (וגילה של הבת הקטנה בעת מתן פסק הדין), קבע בית המשפט, כי
19 המערערת ויתרה למעשה על הטענות לעניין החזקה, בהסכימה מתחילה, למשמורת
20 משותפת על הקטינות בהיותן מתחת לגיל 6, וכי "**אותה חזקה כבר נשברה ונסדקה**
21 **מעצם הותרתן של הקטינות בידי אביהן למעלה משנה וחצי. עצם העובדה שהאם עצמה**
22 **ביכרה להותיר את הקטינות בחזקת אביהן ובפועל למשך כשנה וחצי, מעידה על כך**
23 **שאינן עדיפות במקרה דנן לחזקה הקבועה בחוק. העדפה זו מהווה כשלעצמה סתירת**
24 **החזקה הקבועה בסעיף 25 לחוק הכשרות, שכן בכך גילתה האם דעתה כי טובת**
25 **הקטינות איננה נפגעת כלל ועיקר מעצם שהייתן עם האב במשך תקופה ממושכת זו.**
26 **זאת ועוד: תהא הסיבה לעזיבתה אשר תהא, אין חולק כי בפועל נותרו הקטינות**
27 **בחזקתן של האב למשך תקופה ממושכת של כשנה ומחצה. מעדות העו"ס עולה כי אף**
28 **להצעותיה לחזור ל-xxx או בסמוך לה – סירבה האם**" (ס' 76 – 77 לפסק הדין).
29
30 בית המשפט התייחס באופן מפורט ומדוקדק לכל אחת מההערכות שפורטו בתסקיר
31 והדגים את הקשיים במסקנות העו"ס, על רקע הפער בין המסד הראייתי שהונח בפני בית
32 המשפט, ובין ההנחות העובדתיות של עורכת התסקיר (ס' 72 - 80 לפסק הדין). נקבע, כי
33 **"בסיכום הדברים התמונה המתקבלת מתסקירה של העו"ס הינה תמונה חלקית ולא**

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

1 מלאה, נעדרת מידע מהותי מפורט ומבוסס בחלקו על הערכות שגויות" (ס' 81 לפסק
2 הדין).

3

4 בית המשפט מצא, כי הן המערערת והן המשיב אוהבים את בנותיהן אהבת נפש, הקטינות
5 קשורות לשניהם, שני ההורים הינם הורים מיטיבים וראויים ולשניהם מסוגלות הורית
6 שווה, אך שב והביע התרשמותו, כי "... לאם נכונות מועטה לסייע לאב בקיומו של קשר
7 בינו לבין בנותיו וספק אם תוכל לאורך זמן למלא אחר החלטות ביהמ"ש, ככל שהורה על
8 חיובה בשיתוף פעולה עמו, כנלמד מהתנהגותה הקודמת" (ס' 82 לפסק הדין).

9

10 בית המשפט ציין, כי לא נמצאה כל אינדיקציה לביסוס הסברה, כי המשיב ידיר את
11 המערערת מחיי הקטינות. בית המשפט קיבל לעניין זה, את עדות המשיב כמהימנה
12 ומאוזנת, וציין כי המסקנה עולה גם מהתייחסות העו"ס לעניין זה בחקירתה הנגדית (ס'
13 83 לפסק הדין).

14

15 בית המשפט סבר, לאחר איזון בין השיקולים השונים, כי טובת הקטינות היא להמשיך
16 לגור ב/xxx

17

18 בית המשפט ציין, כי על אף ששני ההורים אוהבים את הקטינות, הרי שבפועל, המשיב
19 הוא שמטפל בקטינות, לפחות מעת עזיבת המערערת את אxx, בחודש יוני 2018. לסברת
20 בית המשפט, שינוי מקום מגוריהן של הקטינות וניתוקן הצפוי מאביהן, יגרום לטלטלה
21 משמעותית בחייהן, ויפגע בהן. בית המשפט מצא, כי לא בוססו הטענות, בדבר סיכון
22 הקטינות בשל התנהלותו ההורית של המשיב, ובדבר הצורך להעביר את הקטינות
23 למשמורת אמן, בשל מצבן הנפשי. בית המשפט ציין, כי הגם שהקטינות מתגעגעות לאמן
24 והניתוק ממנה קשה עליהן, הרי שכיום מצבן הרגשי שפיר ויציב, הן מקבלות מענה לכל
25 צרכיהן, ומטופלות ללא דופי.

26

27 על יסוד האמור, קבע בית המשפט קמא, כי טובת הקטינות להישאר לגור באxx, ולפיכך,
28 דחה את התביעה כאמור לעיל.

29

30 מכאן הערעור שבמסגרתו טענה המערערת בין היתר טענות אלה: .4

31

32 המערערת שבה וטענה, כי נאלצה לעקור ל xxx בשל אלימות המשיב כלפיה, והצורך
33 בסיוע בני משפחתה, נוכח העדר פרנסה ועמידתה בסכנה של איבוד קורת גג.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

1

2 המערערת טענה, כי המשיב מפר ברגל גסה את הוראות בית המשפט לעניין הסדרי
3 הראיה, ועל רקע זה, נפגעות הקטינות ומצבן התדרדר במהלך ניהול המשפט.

4

5 לסברת המערערת, שגה בית המשפט בניתוח הראיות וביישום הקריטריונים לעניין בחינת
6 שינוי מקום מגורים, לא בחן כראוי את טובת הקטינות, ולא נתן משקל מספיק לעניין זה
7 בפסק דינו.

8

9 המערערת טענה, כי בית המשפט קמא שגה בקביעותיו, לעניין מידת מחויבות כל אחד מן
10 ההורים לשמירת הקשר עם ההורה האחר. לטענתה, דווקא המשיב אינו מחויב לשמירת
11 הקשר בין הקטינות למערערת, ואילו המערערת תעשה כל שנדרש כדי לאפשר קשר נרחב
12 בין הקטינות ואביהן, כפי שנקבע מפורשות גם בתסקיר.

13

14 המערערת טענה, כי טובת הקטינות מחייבת מעברן ל XXX ומגוריהן בביתה, ולסברתה
15 נמנע בית המשפט מקביעה זו ומאימוץ המלצות התסקיר, בין היתר, כדי להעניש אותה,
16 על כך שבתחילת ההתדיינות העתיקה מקום מגוריה ומקום מגורי הקטינות, בניגוד
17 להוראות בית המשפט.

18

19 עוד טענה המערערת, כי שגה בית המשפט, בכך שלא נתן משקל מספיק לחזקת הגיל הרך,
20 ובקביעתו כי המערערת ויתרה על טענתה בהקשר זה, בהסכימה להותיר את הקטינות
21 בידי המשיב מאז שהעתיקה מקום מגוריה.

22

23 המשיב סבר כי אין להתערב בפסק דינו של בית משפט קמא - 5.

24

25 לסברתו, פסק הדין מבוסס כראוי על הראיות, ועל התרשמות ישירה של בית המשפט
26 מעדויות הצדדים, ואין להתערב בקביעות העובדתיות המפורטות בו.

27

28 לטענתו, אין להתערב בדחיית המלצות העו"ס בתסקירה נוכח הניתוח המעמיק בפסק
29 הדין והליקויים שנמצאו בתסקיר, במסד הראייתי שעליו נשען ובהערכות העו"ס.

30

31 לסברת המשיב הוכח, כי טובתן של הקטינות להוסיף ולהתגורר בXXX, במשמורת אביהן,
32 שבביתו הן מתגוררות מאז חודש יוני 2018. זאת, בין היתר, משצדק בית המשפט קמא,
33 לדעת המשיב, בקביעתו, כי המערערת מתנערת מאחריותה לשמירה על קשר תקין בין

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

1 המשיב לקטינות, ובהערכתו, כי התרת העברתן לאאא, תוביל לפגיעה משמעותית בקשר
2 שבין הקטינות למשיב, ותפגע בטובתן.

3
4 המשיב הדגיש כי בדין נדחו טענות המערערת לעניין אלימות המשיב כלפיה בעבר, שלא
5 בוססו בראיות.

6
7 המשיב סבר גם, כי היה מקום ליתן משקל להתנהלות המערערת, אשר "עשתה דין
8 לעצמה, לא כיבדה החלטות שיפוטיות ופעלה באופן חד צדדי וביריוני – תוך הפרת פסק
9 הדין מיום 15/3/18... והחלטה מיום 10/6/18... כאשר העתיקה את מקום מגוריהן של
10 הקטינות לאאא".

11
12 6. סבורני, כי אין מקום להתערב בממצאי העובדה והמהימנות שקבע בית המשפט קמא.

13
14 בית המשפט קמא לא נתן אמון בגרסת המערערת, בין היתר, לעניין טענותיה בדבר
15 אלימות המשיב כלפיה בעבר. זאת, הן על יסוד התרשמותו הישירה מן העדויות, והן על
16 יסוד ניתוח העדויות ויתר הראיות שבאו לפניו. לעניין זה, אין כמובן כל יתרון לערכאת
17 הערעור על פני הערכאה הדיונית, שבפניה נשמעו העדויות. משסבר בית המשפט קמא, כי
18 אין ליתן אמון בגרסת המערערת, וכאשר מצד שני מצא את גרסת המשיב מהימנה,
19 ובהעדר כל ראיה אחרת לתמיכה בטענת המערערת לעניין אלימות המשיב כלפיה, הרי
20 שאין להתערב במסקנה, כי לא הוכחו טענות המערערת במישור זה.

21
22 משכך, אין להתערב גם במסקנת בית המשפט קמא, כי המערערת בחרה להעתיק את
23 מקום מגוריה, מסיבותיה שלה, כאשר לא נתנה משקל מספיק לשיקול של טובת
24 הקטינות, בבחירתה זו.

25
26 על רקע זה, קשה לסברתי, שלא ליתן משקל, לניתוק הקשר עם הקטינות ע"י המערערת,
27 סמוך לאחר השבתן לאאא, במשך כחודש וחצי ברציפות, ולמיעוט הביקורים שלה אצל
28 הקטינות במשך תקופה ממושכת לאחר מכן. לעניין זה אציין, כי לסברתי גם אילו
29 התקבלה טענת המערערת, שלפיה ביקשה לעזוב את אאא, על רקע אלימות שחוותה מצד
30 המשיב, הרי שספק, אם היה בכך להצדיק את ההתנהלות האמורה, ואת הפגיעה הברורה
31 בקטינות בשל האמור, כאשר ניתן היה על פני הדברים, לקיים, במאמץ סביר מצד
32 המערערת, הסדרי ביקורים תכופים וממושכים יותר, באופן שבו הקטינות לא היו חוות
33 ניתוק כה דרמטי מאמן, והעדר נוכחות מספקת מצדה, בהמשך.

34

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

1 אין מקום גם לסברתי, להתערב בדחיית המלצות התסקיר. לעניין זה, ערך בית המשפט
2 קמא ניתוח מעמיק ומדוקדק, של הקשיים שנפלו בתסקיר, אשר בגינם ראה שלא לאמץ
3 את מסקנותיו. מקצת הקשיים שעליהם עמד בית המשפט קמא, לרבות הפער בין ההנחות
4 העובדתיות בתסקיר, ובין התשתית הראייתית שהונחה בפני בית המשפט קמא, הינם
5 קשיים משמעותיים, אשר לא הוסרו בחקירתה הנגדית של עורכת התסקיר. המסקנה
6 שלפיה אין לאמץ את המסקנות שבתסקיר, נראית אכן בנסיבות, כמסקנה המסתברת.
7 סבורני, כי אין לקבל את טענות ב"כ המערערת, כי היה על בית המשפט במצב דברים זה,
8 להזמין תסקיר משלים או חו"ד מומחה, וכי בהיעדר אלה, אין הקביעות שבפסק הדין
9 יכולות לעמוד. זאת, באשר בית המשפט הוא הפוסק האחרון, גם בשאלות שבמומחיות,
10 גם בהינתן חו"ד מומחה או תסקיר עו"ס, ודאי כאשר מדובר בבית המשפט לענייני
11 משפחה, שלו מומחיות מיוחדת בתחומו, וכאשר, כבעניינינו, נפרשה לפניו תשתית
12 ראייתית רלוונטית נרחבת, לצד היכרות ממושכת עם הצדדים, במהלך ההתדיינות.

13
14 בית המשפט קמא בחן באופן מעמיק את סוגיית המעבר, מתוך ראיית טובת הקטינות
15 בלבד. גם כאשר התייחס להפרת הוראות שיפוטיות על ידי המערערת, לא בא הדבר מתוך
16 תוכחה, וודאי שלא מתוך מגמת ענישה כלפיה, אלא כאינדיקציה ליכולתה לפעול בעתיד
17 על פי הוראות בית המשפט, ולקיים את הסדרי הראיה, על המאמץ הכרוך בכך, בשל
18 ריחוק מקומות מגורי הצדדים, מקום שהיתה התובענה מתקבלת. לסברתי, מסקנת בית
19 המשפט קמא שלפיה טובת הקטינות אינה לעבור להתגורר בxxx, הינה מסקנה נכונה,
20 על רקע הראיות שבאו לפניו, ונוכח התרשמותו מעדויות הצדדים וממצאי העובדה שקבע.

21
22 לפיכך, אציע לחברי לדחות את הערעור. בנסיבות ובהתחשב גם במצבה הכלכלי של
23 המערערת אציע לחייבה בהוצאות המשיב בגין הערעור בסך 10,000 ₪.

24

גד גדעון, שופט

25

26

27

סגן הנשיאה, השופט א. ואגו – אב"ד:

28

29

אני מסכים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

1
2
3
4

אריאל ואגו, סגן הנשיאה

5
6
7
8
9

השופט י. פרסקי:

אני מסכים.

יעקב פרסקי, שופט

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט גדעון.
מתירים פרסום פסק הדין, ללא שמות ופרטים מזהים.

ניתנה היום, י"ז אב תש"פ, 07 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.

גד גדעון, שופט

יעקב פרסקי, שופט

אריאל ואגו, סגן נשיאה
אב"ד

24